

CULTURA & ESPECTÁCULOS

LITERATURA | Pau Faner retorna a la Menorca del segle XVIII per apropar la figura del Farragut que va creuar l'Atlàntic per combatre vora les colònies nord americanes contra els anglesos i els indis

Un amor en la lluita per la llibertat

MARIA DABÉN FLORIT

La imatge de David Glasgow Farragut domina el Passeig Marítim de Cuitadella, municipi que el va anomenar Fill Il·lustre i on a més dóna nom a un hotel. Poc se'n sap, però, de Jordi, el pare de l'almirall nord americà, en la vida del qual s'inspira Pau Faner per reconstruir les peripècies marítimes que lliguen l'Illa amb les colònies angleses americanes, la independència dels Estats Units i la conquesta de l'oest.

En «L'amor del capità Gavina», publicat per l'Editorial Meteora, l'escriptor ciutadellenc s'apropa a l'ascendència menorquina de David Glasgow Farragut i a la quarantena de llibres al mercat amb un relat d'aventures tradicional.

De fet, assegura que el podrien signar «autors com Salgari o Stevenson» si haguessin conegut les dominacions angleses, franceses i espanyoles que van marcar el segle amb més acció de Menorca, el XVIII.

A través de la vida de Jordi Farragut, Pau Faner xerra de «la lluita per la llibertat» de l'ésser humà nascut en una casa humil de pescadors. El seu personatge és condemnat a mort de forma injusta sent un fill i acaba convertint-se en corsari a les colònies britàniques al nord d'Amèrica després d'anys com a protegit d'un pirata berber del Mediterrani.

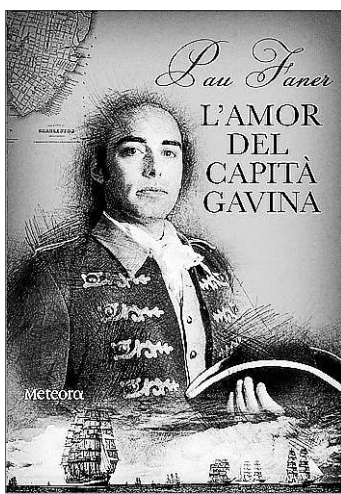
La novel·lització li ha permès afuixar la rigorositat històrica i, com

en altres ocasions, «no ha respectat la figura de l'heroi» sinó que l'ha «reinventada» per obtenir «una realitat fantàstica» marcada per l'evolució vital i amorosa en les circumstàncies incertes i violentes del nou ordre mundial que s'estableix al segle de les llums.

Tot i la sang que raja d'aquesta nova història, disponible a les llibreries a partir de la setmana que ve, l'autor pensa que és menys dura que l'anterior, «El mal de la guerra». Aquest volum entre la Mallorca musulmana i la Provença dels càtars dels segles XII i XIII denunciava els aspectes negatius de la intolerància amb «més fons i més força de veritat» que «L'amor del capità Gavina», apunta. Tot i així creu que aquesta última serà «més rodona» pel lector, perquè s'adapta a les extensions estàndar del sector editorial en català.

La «mala situació» de la literatura en general i particularment l'escriptura en català, no el desanimen de la seva tasca creativa, que compara amb la de qualsevol altre que «vol fer bé la seva feina». Superar-se és «el que desitja pels meus personatges» i per ell mateix, afirma.

Com a professor d'anglès jubilat considera que inculcar l'amor per la lectura pot ajudar al progrés del país. Així, «potser no ens deixàrem enganyar tan fàcilment», encara que desconfia de la política, que «no ve a educar, sinó a aprofitar-se» de l'escola i de la ciutadania.

● ● ●
Presenta la història a l'estil de la novel·la d'aventures tradicional signada per Salgari o Stevenson

L'escriptor es troba en plena activitat literària ● FOTO MAITE CARLES

Lluny de la inactivitat, guarda al calaix dues novel·les més en les quals continua fidel al realisme màgic que caracteritza les seves obres. No frissa per treure-les al mercat literari, en el qual, entén que ha de publicar

«en comptagotes». Mentrestant seguirà aprofundint en el segle XVIII en una tercera novel·la inèdita, aquesta vegada protagonitzada per un intel·lectual, que fuig de l'obscurantisme «obrint-se de Barcelona al món».

Demana que se li disculpin els possibles errors històrics

► Pau Faner avisa: «No sóc historiador, sinó novel·lista». Per tant espera que el lector assumeixi que en el seu cas la imaginació supera el rigor històric i que tot i documentar-se el seu objectiu no és definir al detall el segle XVIII sinó prendre-lo com un escenari més. La lectura literària dels aconteixements del passat és una constant en la trajectòria del veterà escriptor, que va encetar amb «Flor de Sal» al 1986.

Aquesta obra primerenca, reeditada el mes passat, fou un èxit en el seu moment i va rebre el prestigiós Premi Nadal, tot i que l'autor la consideri avui «de les més fluixes» de la seva carrera literària.

La persecució incansable d'una veu pròpia i el perfeccionament en l'estil han fet que la seva obra hagi estat premiada per les insitacions i la crítica en nombroses ocasions.

Avui la riquesa del català menorquinitzat que utilitzen els seus personatges illencs segueix sorprenent als lectors. Per Pau Faner, convençut que es veuria incapaç d'escriure en castellà o anglès, combinar les expressions del carrer, ja siguin actuals o històriques, amb el català literari del narrador segueix sent «el més natural».

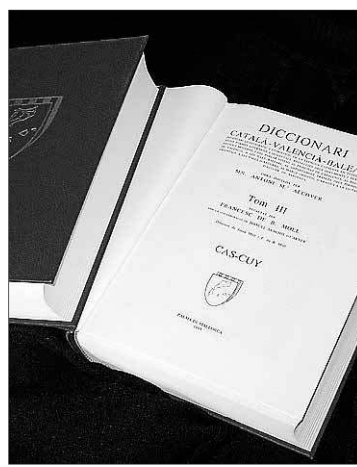
El diccionari Alcover-Moll s'actualitza en digital 50 anys després de la primera edició

M. D. F.

La Institució Francesc de Borja Moll ha posat en marxa la revisió del diccionari català-valencià-balear ideat per Alcover al 1901, i prepara l'actualització de les entrades sobre les 166.000 paraules de l'obra magna d'Alcover i Borja Moll.

El projecte, dirigit per la doctora en filologia Maria Pilar Perea i el seu equip de la Universitat de Barcelona, es centra en l'edició de la versió digital d'un dels pocs diccionaris geogràfics i històrics del món.

El seu objectiu és pujar a la xarxa les 3,5 milions de cèdules d'informació lingüística recollides per Alco-

El diccionari català-valencià-balear.

ver, Borja Moll i els seus col·laboradors, explica el secretari de la Institució Moll, Antoni Mir, per «oferir experiències personalitzades» a l'usuari que consulta el diccionari digital. L'entorn virtual els possibilita ampliar les transcripcions fonètiques de les paraules del diccionari original a la reproducció del so amb l'aplicació d'un software de veu, així com les subdivisions temàtiques de les entrades, «creant subdiccionaris» adequats a cada usuari.

Mir espera que «Mallorca i Menorca siguin conscients de la gran oportunitat» que suposa el projecte i preveu que estudiants menorquins

i mallorquins s'afegeixin a l'equip de filòlegs de la UB per ajudar a completar l'obra amb les particularitats lingüístiques balears.

La Institució Moll vol destacar el protagonisme de les Balears en la revisió del diccionari, per la qual cosa ha presentat primer el projecte al territori illenc abans que a Barcelona, on es donarà a conèixer el 27 de setembre.

Segons Antoni Mir pretenen completar la tasca en vuit anys, un procés que es podria accelerar gràcies a les col·laboracions de la UIB, universitats catalanes i valencianes i de l'Institut d'Estudis Catalans.